

## 9. BÖLÜM

# Sonuç Bölümünün Yazılması

Özge KINLI<sup>1</sup>  
Meryem HOCAOĞLU<sup>2</sup>

Sonuç (conclusion), çalışmanın temel bulgusuna odaklanan ve önemini ortaya koyan son bölümdür. Çoğu makalede bir paragraf yeterli olurken bazı makalelerde iki ya da üç paragrafa ihtiyaç duyulabilir. Bilimsel dergilerin bir kısmında tartışma bölümünden sonra ayrı bir başlık altında yer alırken; diğerlerinde tartışma bölümünün son paragrafı olarak bulunur. Makalenin en önemli, en çok okunan kısmıdır; okuyucunun aklında kalacak olan mesajı vermelidir. Etkili ve net bir dille yazılmalıdır. Araştırmanın başında kurulan hipotez, amaç ve hedefler kısaca belirtilerek, bunların karşılanıp karşılanmadığını belirten ifadeler kullanılmalıdır (1,2,3). Bulguları olduğu gibi tekrar etmek yerine, çalışmanın önemli noktaları vurgulanmalıdır (4, 5). Makalenin sonuna gelen okuyucu, sunulan verilerin işe yararlılığı konusunda net bir fikre sahip olabilmelidir (6, 7).

Çalışmadan elde edilen sonuçların (eğer uygunsa) klinik kullanıma uygunluğu ve günlük pratiğe etkisi güçlü, açık ve basit bir dille ifade edilmelidir (örn. endojen granulosit stimulan faktör akut iskemik inmenin şiddetini öngörmede iyi bir biyobelirteçtir) (8).

Tartışmanın içinde son paragraf olarak yazılıyorsa “sonuç olarak, in conclusion” veya “özetle, in summary” gibi sözcükler kullanılabilir. Ancak ‘sözlerimi bitirirken...’ gibi sözlü sunumlara daha uygun olan ve okuyucuda lafı uzatma hissi yaratacak ifadelerden kaçınılmalıdır.

<sup>1</sup> Dr. Göztepe Prof. Dr. Süleyman Yalçın Şehir Hastanesi, ozgekn@gmail.com

<sup>2</sup> Dr. Göztepe Prof. Dr. Süleyman Yalçın Şehir Hastanesi, dr.meryemtaskiran@gmail.com

Makale içinde önemi olmayan veya çalışmada var olmayan bilgiler kesinlikle kullanılmamalıdır (3). Çalışma konusu ile ilişkili cevaplanmamış sorular ve gelecekteki araştırmalar için önerilerden bahsedilebilir (9). Ancak çok bilindik veya sıradan önerilerin konulması sonuç bölümünün gereksiz uzamasına neden olacaktır.

Sonuç bölümünde aşırı iddialardan (dünyada bu konuda ilk çalışma vb...) spekülasyondan ve çalışma bulguları dışına taşan kesin hükümlerden kaçınılmalıdır (10, 11).

### Örnek:

Bu örnekte sonuç net olarak belirtilmiş ve gelecek çalışmalar için öneride bulunulmuştur (12).

“Başlık: Granulosit koloni stimulan faktör (G-CSF) kullanımının IVF tedavisine katılan infertil kadınlarda tedavi edici rolü - meta-analiz

Sonuç: G-CSF kullanımı özellikle tekrarlayan implantasyon başarısızlığı olan ve IVF tedavisine katılan kadınlarda klinik sonuçlar açısından yararlıdır. G-CSF’ in ince endometrium üzerine etkisini belirlemek için daha çok çalışmaya gerek vardır.

“Title: Therapeutic role of granulocyte colonystimulating factor (GCSF) for infertile women undergoing in vitro fertilization (IVF) treatment: a metaanalysis

Conclusion: G-CSF administration has a beneficial role on the clinical outcome after IVF-ET especially for the cases with recurrent implantation failure. Further studies are needed to investigate the role of G-CSF in thin endometrium patients.”

### KAYNAKLAR

1. Kallestinova ED. How to write your first research paper. Yale J Biol Med. 2011;84(3):181-90.
2. <https://library.sacredheart.edu/c.php?g=29803&p=185935>
3. <http://www.icmje.org/recommendations/browse/manuscript-preparation/preparing-for-submission.html>
4. Guyatt GH, Brian Haynes R. Preparing reports for publication and responding to reviewers’ comments. J Clin Epidemiol. 2006; 59(9):900-6.
5. Ghasemi A, Bahadoran Z, Mirmiran P, Hosseini-panah F, Shiva N, Zadeh-Vakili A. The Principles of Biomedical Scientific Writing: Discussion. Int J Endocrinol Metab. 2019; 29;17(3):e95415.
6. Kretchmer P. The Writing Center. University of North Carolina; Conclusions; Twelve Steps to Writing an Effective Conclusion. San Francisco Edit, 2003-2008
7. Özkaya Ö, Bingöl D, Üşçetin İ, Aksan T, Karahangil M, Akan M. Tıbbi Bilimsel Makale Yazımında Temel Kurallar, Tercihler ve Seçenekler Nelerdir? Okmeydanı Tıp Dergisi 2012; 28(2):65-71.

8. Yu SC, Kuo CL, Huang CS, Chang CS, Wu SL, Su SL et al. Endogenous granulocyte colony-stimulating factor: a biomarker in acute ischemic stroke. *Biomarkers*. 2012; 17(4):319-24.
9. <https://www.elsevier.com/connect/11-steps-to-structuring-a-science-paper-editors-will-take-seriously>
10. Çivilibal M. Bilimsel Bir Makale Nasıl Yazılır ve Yayınlanır? *Haseki Tıp Bülteni*, 2013;51: 85-8.
11. Pierson DJ. The top 10 reasons why manuscripts are not accepted for publication. *Respir Care*. 2004; 49:1246-52.
12. Zhang L, Xu WH, Fu XH, Huang QX, Guo XY, Zhang L, Li SS, Zhu J, Shu J. The therapeutic role of granulocyte colony-stimulating factor (G-CSF) for infertile women under in vitro fertilization and embryo transfer (IVF-ET) treatment: a meta-analysis. *Arch Gynecol Obstet*. 2018;298(5):861-871.